

Chủ đề 5 SỰ KẾT HỢP THÚ VỊ CỦA KHỐI

(3 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

- Sự đa dạng của các khối trụ, khối chóp nón, khối cầu,...
- Sự kết hợp các khối trụ, khối chóp nón, khối cầu,... có trong các đồ vật, SPMT, TPMT;
- Hiểu biết về khối, sự kết hợp của khối trong thực hành, sáng tạo SPMT.

2. Năng lực

- Nhận biết các khối trụ, khối chóp nón, khối cầu,... thông qua tìm hiểu về khối ở đồ dùng dạy học và liên hệ thực tế;
- Sử dụng vật liệu có sẵn, sắp xếp thành sản phẩm có hình khối;
- Tạo được các khối (khối trụ, khối chóp nón, khối cầu,...) và ghép thành sản phẩm yêu thích;
- Sáng tạo trong thực hành và vận dụng kiến thức về khối trong tạo SPMT.

3. Phẩm chất

- Cảm nhận được vẻ đẹp đa dạng của khối trong cuộc sống;
- Chủ động sưu tầm các vật liệu sẵn có, vật liệu tái sử dụng phục vụ học tập;
- Tự tin trong học tập và sáng tạo nghệ thuật.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Một số sản phẩm, đồ vật,... được kết hợp từ khối cơ bản (ví dụ: lọ hoa có thân hình cầu và cổ lọ hình trụ);
- Ảnh chụp công trình kiến trúc, điêu khắc, SPMT,... rõ về sự kết hợp của các khối (nếu có điều kiện);
- Mô hình khối trụ, khối chóp nón, khối cầu, khối hộp,...
- Một số vật liệu tái sử dụng: vỏ hộp, chai nhựa, sỏi, mẫu gỗ,... có dạng gần giống các khối trụ, khối chóp nón, khối cầu, khối hộp,...

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

- HS nhận biết khối và sự kết hợp của khối trong các đồ vật.
- HS nhận biết về khối và sự kết hợp của khối trong SPMT.
- HS nhận biết về khối và sự kết hợp của khối trong TPMT.

b) Nội dung

- HS quan sát tranh, ảnh, đồ dùng minh họa, trả lời câu hỏi của GV.
- GV theo dõi và đánh giá kết quả học tập của HS thông qua sự phát hiện, tìm hiểu và câu trả lời của HS về nhiệm vụ được giao.

c) Sản phẩm

HS có nhận biết các khối có trong một số đồ vật, SPMT, TPMT.

d) Tổ chức thực hiện

- GV yêu cầu HS (nhóm/ cá nhân) quan sát khối trong hình ảnh trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 27 và trả lời câu hỏi trong SGK: *Các đồ vật trên được kết hợp từ những khối nào?* (khối hộp vuông, khối cầu, khối chóp tam giác). Ngoài ra, GV gợi ý HS tìm hiểu về khối qua một số câu hỏi:
 - + *Em nhận ra khối gì ở sản phẩm xếp hình ngôi nhà gỗ, đèn trang trí và búp bê lật đật?*
 - + *Các hình ảnh này được kết hợp từ các khối nào với nhau?*
- GV yêu cầu HS (nhóm/ cá nhân) quan sát khối trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 28 – 29, gợi ý HS tìm hiểu về khối và trả lời câu hỏi trong SGK:
 - + *Các SPMT trên được kết hợp từ những khối nào?* (khối hộp vuông, khối trụ, khối chóp tam giác, khối tròn, khối hộp chữ nhật).
 - + *Các TPMT trên được kết hợp từ những khối nào mà em biết?* (khối hộp vuông, khối trụ, khối chóp tam giác, khối tròn).
- GV có thể cho HS quan sát thêm tranh, ảnh, SPMT do GV chuẩn bị và đặt câu hỏi gợi ý:
 - + *Em nhận ra những khối nào trong các SPMT, TPMT?*
 - + *Ở mỗi sản phẩm (GV nêu tên sản phẩm), các khối tạo hình gì?*
 - + *Em còn nhận biết được khối nào khác?*
- GV tóm tắt:

- + Khối rất đa dạng và phong phú.
- + Nhiều đồ vật có dạng giống hình khối quen thuộc (khối trụ, khối chóp nón, khối cầu,...) nên rất sinh động và đẹp mắt.
- + Nhiều SPMT/ TPMT cũng được tạo từ các hình khối quen thuộc.

2. Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

HS sử dụng được vật liệu sẵn có, vật liệu tái sử dụng để tạo hình SPMT yêu thích có các dạng khối.

b) Nội dung

- HS thực hành theo các hình thức cá nhân/ nhóm/ cá nhân.
- GV theo dõi và đánh giá kết quả học tập của HS thông qua sự phát hiện, tìm hiểu và câu trả lời của HS về nhiệm vụ được giao.

c) Sản phẩm

SPMT kết hợp từ các khối bằng vật liệu sẵn có, vật liệu tái sử dụng.

d) Tổ chức thực hiện

- GV hướng dẫn HS:
 - + Sử dụng vật liệu sẵn có (đất nặn) tạo khối yêu thích.
 - + Sử dụng vật liệu tái sử dụng (vỏ hộp, chai nhựa,...) tạo hình sản phẩm.
 - + Có thể từ hình dáng vật liệu, dự kiến hình dáng đồ vật (vỏ hộp có thể làm ô tô, ngôi nhà; vỏ chai nhựa có thể làm các toa tàu;...).
 - + Làm thêm các chi tiết, bộ phận để hoàn thiện sản phẩm.
 - + Vật liệu có hình khối khác nhau, sẽ cho sản phẩm khác nhau. Có thể sử dụng giấy màu, màu vẽ,... để trang trí sản phẩm thêm đẹp.

Lưu ý:

- GV tổ chức hoạt động thực hành cho phù hợp với điều kiện học tập của HS.
- HS có thể tùy chọn vật liệu có sẵn hoặc sử dụng đất nặn tạo khối, sau đó thêm chi tiết hoàn thiện (tùy từng sản phẩm, gợi ý HS nặn các chi tiết cho phù hợp).
- Trường hợp HS còn lúng túng chọn khối trong quá trình thực hành, GV cần dựa vào vật liệu cụ thể, gợi ý HS tưởng tượng hình dáng đồ vật, hỗ trợ các em hoàn thành sản phẩm.
- Khi HS thực hành, GV cần quan sát, phát hiện những vướng mắc của HS trong quá trình ghép, dính, lựa chọn khối,... để góp ý, điều chỉnh bổ sung kịp thời.
- HS có thể tạo hình theo hình thức cá nhân hoặc nhóm.

3. Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

HS thảo luận về sản phẩm được tạo từ khối và liên tưởng các khối có trong một số đồ vật có ở thực tế xung quanh.

b) Nội dung

- Sử dụng hệ thống câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 31.
- Bổ sung thêm một số câu hỏi phù hợp với SPMT đã được HS thực hiện ở hoạt động 2.

c) Sản phẩm

- Tên của sản phẩm nhóm/ cá nhân.
- Những ý kiến nhận xét, đóng góp cho sản phẩm của nhóm bạn.

- Sự tương tác của các thành viên trong lớp trong quá trình nhận xét, đánh giá sản phẩm.

d) Tổ chức thực hiện

- GV hướng dẫn HS:
 - + Trưng bày sản phẩm nhóm/ cá nhân.
 - + Trình bày ý tưởng và cách thể hiện khối trên các sản phẩm.
 - + Quan sát, nhận xét sản phẩm của nhóm bạn. Thực hiện thảo luận theo gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 31:
 - *Em thấy bài thực hành này được kết hợp từ những khối gì?*
 - *Với những khối này, em sẽ tạo được những sự vật gì khác?*
 - *Chia sẻ điều mà em thích về bài thực hành với các bạn trong nhóm.*
 - + Nêu cảm nhận cá nhân về sản phẩm của nhóm mình, nhóm bạn.
- HS quan sát các đồ vật, nhận biết các khối.
- HS đọc tên khối đã tạo nên bộ phận nào ở sản phẩm.

4. Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

HS sắp đặt các khối đã biết để tạo nên SPMT yêu thích.

b) Nội dung

- HS sử dụng các khối đã có từ vật liệu tái sử dụng hoặc các khối được tạo nên từ đất nặn, giấy, bìa,...
- GV hướng dẫn HS các bước tạo khối từ giấy (đối với HS chưa biết) và gợi ý với HS/ nhóm HS về cách sắp xếp khối để tạo nên sản phẩm.

c) Sản phẩm

Một SPMT sử dụng các khối đã biết mà HS yêu thích.

d) Tổ chức thực hiện

- GV cho HS quan sát phần tham khảo trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 32 – 33 – 34, để nhận biết:
 - + Vật liệu tạo khối từ giấy, bìa (giấy, keo, băng dính,...).
 - + Cách tạo một số dạng khối từ giấy báo, giấy màu.
 - + Các bước tạo khối chóp nón, khối cầu, khối trụ,...
- GV có thể thị phạm trực tiếp hay phân tích các hình minh họa cách tạo các khối chóp, khối cầu, khối trụ,... để HS biết thêm các thao tác, kĩ thuật sử dụng tạo khối từ giấy, bìa,...

– GV cho HS/ nhóm HS lựa chọn sắp xếp và trang trí khối để thể hiện rõ hơn về chủ đề.

Lưu ý: Vì đây là dạng bài sắp đặt điêu khắc các khối cơ bản ở dạng đơn giản nên không chú trọng đến tính lệ thực, GV có thể tham khảo hình minh họa trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 31 để phân tích giúp HS hiểu hơn về nhiệm vụ cần thực hiện ở chủ đề này.

*** Trưng bày, nhận xét cuối chủ đề**

– GV tổ chức cho HS trưng bày sản phẩm cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận và giới thiệu sản phẩm theo một số gợi ý sau:

+ *Bạn đã sắp xếp được những sản phẩm nào? Tên của sản phẩm là gì?*

+ *Sản phẩm được kết hợp từ những khối gì? Nếu tên của mỗi khối.*

+ *Những khối chóp nón, khối cầu đã hoàn thiện chưa? Em có bổ sung gì cho sản phẩm của bạn?*

+ *Em thích sản phẩm nào nhất? Vì sao?*

+ *Hãy liên tưởng sự kết hợp của các khối chóp nón, khối cầu, khối trụ,... với các hình ảnh quanh em (ví dụ: ngôi nhà, trường học, đồ dùng học tập, mũ, nón,...). Phát biểu cảm nhận cá nhân của em.*

– GV cùng HS nhận xét, đánh giá các sản phẩm đã thực hiện chủ yếu trên tinh thần động viên, khích lệ HS.

Với chủ đề này, việc nhận biết, phân tích sự kết hợp của khối trong tác phẩm điêu khắc hiện đại giúp cho HS sáng tạo, tự tin ở hoạt động thực hành mà không quá bị lệ thuộc.

Việc sắp xếp khối để tạo nên một SPMT là hình thức biểu hiện của nghệ thuật sắp đặt điêu khắc nên ở dạng thực hành này, GV lưu ý chủ yếu đến việc HS bày tỏ được ý tưởng thể hiện sản phẩm của mình hơn là ý nghĩa cụ thể của sản phẩm.